

Seminární práce

ZAJÍMAVÁ POMŮCKA (historický předmět)

do předmětu MSBK_PPS Praktikum poznávání přírody a společnosti

UČO: 385401

jméno: Pařízková Katrin

akademický rok: 2013/2014

1) Název a fotografie pomůcky:

Sluneční hodiny

(<http://www.slunecni-hodiny.webzdarma.cz/poridte.html>)

2) Definice pojmu označujícího pomůcku: Sluneční hodiny představují zařízení sloužící k určování času pomocí polohy stínu, který vrhá ukazatel v závislosti na Slunci.

3) Definice pojmu vhodná pro děti: Nástroj k určování času pomocí Slunce.

4) Zdůvodnění výběru pomůcky: Sluneční hodiny jsem si vybrala, protože představují jeden z nejstarších a nejvýznamnějších vynálezů vůbec. Možnost měřit čas výrazně ovlivnila lidskou společnost. Ačkoliv se i dnes mohou děti se slunečními hodinami výjimečně setkat, v každodenním životě je pravděpodobně nevyužívají. I když je pro ně pojem času ještě příliš abstraktní (o komplikovanosti vztahu vesmírných těles nemluvě) samo pozorování Slunce a jeho (zdánlivého) pohybu pro ně může být zážitkem. Posílí se tak mimo jiné vnímavost k přírodním rytům, která je životem v současné společnosti částečně oslabovaná.

5) Popis jednotlivých činností využívajících nebo motivovaných pomůckou:

a) Pozorování a pojmenování:

V okolí školky vytvoříme/instalujeme sluneční hodiny. Ideální je, pokud fungují na podobném principu jako ukázka na fotografii – děti si do nich mohou stoupnout v roli ručičky. Necháme děti, aby si objekt prohlédly. Potom můžeme začít zodpovídat jejich dotazy a pokládat doplňující otázky. (Co vám to připomíná? Jak by se to dalo využít? Víte, co to je? K čemu to slouží? Viděli jste už něco podobného?) Jako nápovědu jim můžeme poradit, aby si stoupli doprostřed a sledovali svůj stín. Nakonec jim vše stručně vysvětlíme.

b) Zdobení

Jako další krok může následovat zdobení. Děti zkrášlují hodiny, které předpřipravil učitel. Poskytneme jim pomůcky odpovídající použitému

materiálu. Na asfaltu či betonu mohou kreslit křídami, na papíru fixami, na trávníku skládat listy a šišky, na písku kamínky atd. Číslice či body mohou vybarvovat, obkreslovat, nebo nahrazovat obrázky (tematicky spojenými s konkrétní denní dobou). Starší děti mohou naopak číslice doplňovat.

c) Skákání

Jednotlivé body hodin mohou nahradit skákacího panáka. Děti si na něm trénují skákání na jedné i druhé noze a snožmo. Pokud odlišíme body barevně, nabízí se složitější hry. Každá barva pak představuje jinou nohu či změnu směru.

d) Pohádka – „Jak měli hodiny s jednou ručičkou“

Tato pohádka „z pařezové chaloupky“ je k dispozici jak v krásně ilustrované knížce, tak jako animovaný večerníček. Představuje hodiny, na kterých jsou roční období (jaro, léto, podzim a zima). S jejich střídáním se děti v MŠ běžně seznamují. Pohádku jim můžeme přečíst či pustit.

(ČTVRTEK, Václav. *Pohádky z pařezové chaloupky Křemílka a Vochomůrky*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1974, 117 s.)

e) Báseň

Slunce

Vyšlo slunce, zasvítilo, (chůze)
na nebi se otočilo, (ruce v bok, otáčení)
každá kytka maličká (podřepy)
radost má ze sluníčka. (ruce v bok a otáčení)
Ke slunci se naklání, (úklony stranou ve vzpažení)
listy z hlíny vyhání.

(http://wiki.rvp.cz/index.php?title=Kabinet/Ucebni_texty/%C5%98%C3%ADkanky/Jarn%C3%AD_b%C3%A1sni%C4%8Dky#Slunce)

6) Použitá literatura a informační zdroje:

<http://www.slunecni-hodiny.webzdarma.cz/poridte.html>

http://wiki.rvp.cz/index.php?title=Kabinet/Ucebni_texty/%C5%98%C3%ADkanky/Jarn%C3%AD_b%C3%A1sni%C4%8Dky#Slunce

ČTVRTEK, Václav. *Pohádky z pařezové chaloupky Křemílka a Vochomůrky*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1974, 117 s.